

KRONIKK

Likestillingspolitikken har forvitret under Solberg-regjeringen.

Kvinnepolitikken som forsvant

KRONIKK

GRO LINDSTAD

Leder i FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål

En rapport fra 12 kvinne- og arbeidslivsorganisasjoner viser at de ikke har levert i tråd med FNs kvinnekonvensjon og de internasjonale forpliktelsene vi har som stat.

Nå trenger vi en «restart» for likestillingspolitikken.

FOKUS har koordinert to rapporter som tar tempen på norsk likestillingspolitikk. Vi har sett på politiske dokumenter, lover, handlingsplaner, anbefalinger fra FNs kvinnekomité og regjeringens svar på disse.

Den ene vurderer regjeringssinnsatsen de siste fire årene. Den andre ser på partienes partiprogrammer. Resultatet maner til fortsatt kamp for kvinners rettigheter.

Både i Norge og internasjonalt.

Likestilling handler om grunnleggende rettigheter og burde være en dimensjon ved all politikk, men siden regjeringsskiftet i 2013 har arbeidet blitt svekket på viktige områder. Ved forrige rapportering til FNs kvinnekonvensjonskomité i 2017, ble Norge kritisert på flere punkter.

Vi har ventet på kursendring, men det ser det ut til at FN-komiteen taler for døve ører. Vi mangler fortsatt en helhetlig likestillingspolitikk som tar tak i hvordan arbeidsliv og helse påvirker kvinnelivet.

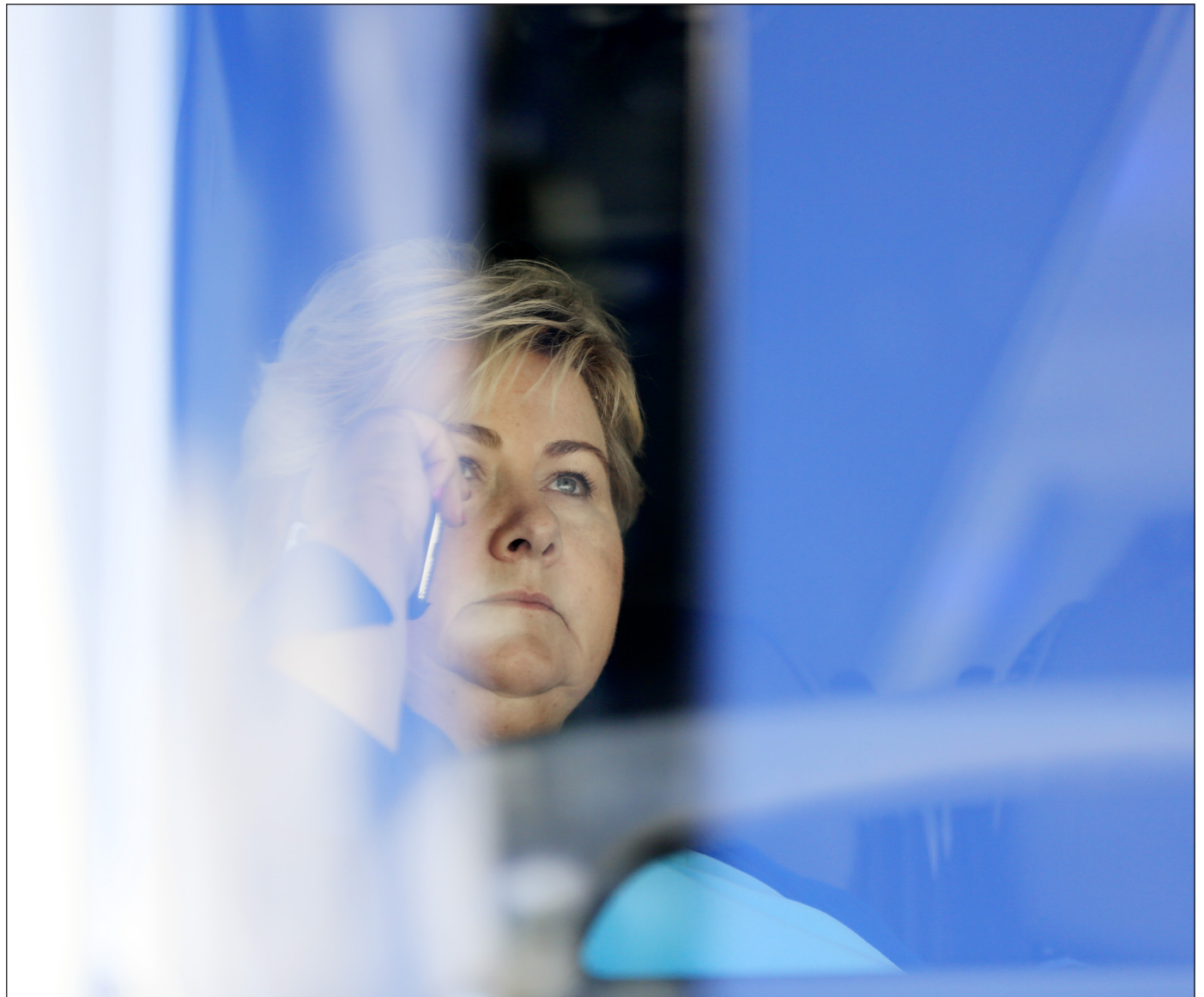
Regjeringen har riktig nok satset på jenter og teknologi, tiltak for å hjelpe innvandrerkvinner i jobb, og satt ned et utvalg for kvinnehelse, men samtidig har de fjernet den viktige «utredningsinstruksen», som er plikten til å utrede nye velferdsordninger i et kjønns- og likestillingsperspektiv.

Kamp for kvinners rettigheter og annen kamp mot diskriminering henger sammen, men kvinneperspektivet forsvinner stadig i en samlesekk med merkelappen «mangfold og inkludering».

Dette illustreres godt med at Erna Solberg flyttet likestillingspolitikken ut av Barne- og familiedepartementet og heller la det i hendene på kulturministeren. Der druknet det i Trine Skei Grandes tunge kulturinteresse og Abid Rajas engasjement for mangfold og integrering. Venstre kommer også dårlig ut i programanalysen, for sitt manglende kjønns- og kvinneperspektiv.

Rapporten avkler regjeringens svake innsats på viktige områder som kvinnehelse, arbeidsliv og internasjonalt arbeid. Det er en manglende evne til å se hvordan kvinner fremdeles diskrimineres på ulike måter gjennom hele livsløpet.

2 av 3 sykepleiere og jordmødre jobber deltid. Mange ønsker høyere stillingsprosent.

Statsminister Erna Solberg under sin valgkampturné før stortingsvalget 2021.

Foto: Javad Parsa/NTB

Vi har alvorlige problemer med bemanning og rekruttering av jordmødre og helsesykepleiere, og det går særlig ut over kvinners svangerskap, fødsel og barsel. Etter press fra sivilsamfunnet er det nå varslet en ny utredning om kvinnehelse, men mandatet har kjønnsnøytralt språk. Nok en gang kamouflerer det kvinneperspektivet.

Ingen jordmor inngår i utvalget, selv om det er nødvendig for å finne løsninger som angår kvinnehelse.

Vi beveger oss i sneglefart mot et uambisiøst mål.

Under valgkampen for å sikre Norge en plass i FNs sikkerhetsråd, sa Solberg at kandidatet vårt er tuftet på å løfte kvinners rettigheter.

Samtidig er støtten til internasjonalt arbeid for likestilling kuttet både i 2020 og 2021. Potten krymper fordi likestilling settes opp mot andre politikkområder og sårbare grupper.

Norges mål er at 50 % av all bilateral bistand skal gå til arbeid for kvinners rettigheter og likestilling. I 2019 var tallet 34 %. I OECD-land var snittet 37 % i 2017, og ser vi til Sverige blir det flaut. Der er 87 % av bistanden øremerket kvinners rettigheter og likestilling.

Vi beveger oss i sneglefart mot et uambisiøst mål, i en tid da kvinner bærer de største kostnadene av koronapandemi, naturkatastrofer og alvorlige klimaendringer. Vi hører regjeringsmedlemmer

skryte av innsatsen når de ute på reise, men de stikker hodet i sanden her hjemme.

Nesten halvparten av alle kvinner jobber deltid, og kvinnedominerte yrker er fortsatt dårligere betalt. Lønnsgapet mellom en barnevernspedagog og en dataingeniør er enormt, på tross av at utdannelsen er like lang. Kvinnekonvensjonen slår fast at kvinner har rett på lik lønn for arbeid av lik verdi.

Slik er det ikke i dag, og regjeringen løfter ikke problemstillingen.

Bedre arbeidsvilkår for kvinner kan redusere kjønnsforskjellene i uføretrygd betraktelig. Sysselsettingsutvalget pekte på at innvandrergrupper er overrepresentert i midlertidige stillinger og i konjunkturutsatte bransjer. Regjeringen har hatt gode tiltak for å få flere innvandrerkvinner i jobb, men de åpner samtidig for mer midlertidighet. Det gir innvandrerkvinner en løsere tilknytning til arbeidslivet.

«Alt henger sammen med alt», sa vår første kvinnelige statsminister. Regjeringens innsats viser tydelig at det ikke er nok å ha kvinner i lederposisjoner om det ikke følges opp av en helhetlig politikk og interseksjonell satsning.

Vi er heller ikke beroliget av partienes valgprogrammer. FOKUS andre rapport saumfarer de politiske partiprogrammene. Det hadde vært betryggende om partiene som sannsynligvis er

på vei inn i regjeringskontorene hadde alt på stell, men sånn er det dessverre ikke.

Selv de «flinkeste i klassen» – SV, Arbeiderpartiet og Rødt, som langt på vei har tiltak på de fleste områdene innenfor FNs kvinnekonvensjon, har mangler – for eksempler når det kommer til seksualundervisning, merking av reklame, hatefulle ytringer og seksualisert vold.

KrF, Senterpartiet og Høyres parti-program er flest ganger «midt på treet».

De har et overordnet kjønnsperspektiv, men mangler konkret politikk. Venstre skårer særlig lavt, og mangler både kjønnsperspektiv og overordnet likestillingspolitikk. Frps parti-program skiller seg negativt ut, med forslag som er reelle tilbakeskritt for likestillingen. Unntaket er å hindre vold og andre overgrep mot minoritetskvinner.

Begge rapporter ble lansert under Arendalsuka. På vegne av FOKUS og organisasjonene som står bak rapportene, oppfordrer vi folk som skal delta i valget 2021 til å stemme for bedre likestilling og for et tydelig kvinneperspektiv – det trengs!

Rapporten er kommet til i et samarbeid mellom LO, Norsk Sykepleierforbund, Unio, Norske Kvinners Sanitetsforening, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Kvinnefronten, Norges Kvinnelobby, Norges Kvinne- og Familieforbund, Norsk Kvinnesaksforening og JURK.